

BRAGES TEMAÅR

2018 – 2019

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

2018

KULTURELL

ÅTERVINNING

Verksamhetsberättelse 2018

INLEDNING

Under 2018 fortsatte vi med temaåret "kulturmöten" fram till september då temaåret "Kulturell återvinning" tog över. Både inom föreningens centralt administrerade verksamhet och i sektionernas arbete beaktades årets två teman. Under medlemsfesten i november hörde vi flera små föredrag om sådant som tagits upp på nytt eller på något annat sätt fått ett nytt liv. Vi fick smaka på rätter som fallit i glömska, men som igen fått en plats på matbordet.

Den nya folkdräktskonsulten Maria Lindén har kommit mycket bra igång med arbetet, och som en glädjande nyhet har en syjunta börjat träffas på tisdagar för att sätta lånedräkterna i skick och för att lära sig dräktsömnad. Drätkonsultens arbete är omfattande och unikt, och vi ser det som en stor rikedom.

Idun firade sina 30 år med en resa till Plymouth i Devon, där de bl.a. deltog i en workshop under ledning av den kända tonsättaren och dirigenten Bob Chilcott.

Jubileumskonserten ordnades i november i Tyska kyrkan, och då medverkade också sångare som inte mera är aktiva i kören.

Danslaget inledde inspirerade av Christine Schildt ett samarbete med organisationen Artemis från Leros. Över 40 dansare och spelmän reste till Grekland i september och uppträdde på öarna Leros och Lipsi, besökte Christine Schildts hem Villa Kolkis och lärde sig lokala danser. Förhoppningsvis kan samarbetet utvecklas och utökas under kommande år och berika kulturutbytet mellan Finland och Grekland.

Projektet "Folkkultur för förskolegrupper" som syftar till att sprida kunskap om vår kultur och våra traditioner på olika konkreta sätt för barn genom dans, lek, sång, fiolspel, sagor och pyssel har fortsatt med flera grupper än tidigare och har varit mycket lyckat, och tillfällena väl besökta. Vi är glada att flera kunniga kulturpersoner ställer upp inom projektet.

Lekkursen samlade igen ca 20 barn för lek och sång under några eftermiddagar kring jul- och trettondag på Brage. På avslutningsfesten uppträdde som traditionen påbjuder Finlands lucia, lekkursbarnen och fyra herrar från danslaget dansade Oxdansen. Festen avslutades som alltid med polonäs och ringlekar där alla fick delta.

Medlemsutfärden i juni till Päivikki och Sakari Sohlbergs hemmuseum på Skatudden var mycket intressant och fick mycket positiv respons. Medlemsutfärden ger tillfälle för brageiterna att träffas över sektionsgränserna, utbyta tankar och fundera på gemensamma projekt.

Ekonomi är i balans, fast bokslutet i år visar på en förlust, främst pga fallande aktiekurser (se skild ekonomisk översikt). Bragehemmet har varit i aktiv användning, både under vardagar, kvällar och veckoslut, inte bara av medlemmarna själva, utan också av närstående förbund och föreningar som Brage samarbetar med.

Hela föreningslokalen genomgick en ordentlig rengöring under sommaren.

Vår städerska sedan väldigt många år tillbaka, Anneli Ruhanen gick i pension i december och avtackades under en kaffestund.

Annika Nyström
ordförande

ORGANISATION

Styrelsen

Föreningens styrelse sammanträdde 8 gånger, med följande sammansättning:

Annika Nyström, ordförande

Bo Söderholm, vice ordförande

Rut Nordlund-Spiby, sekreterare

Peter Ekström

Eija Mendelin

Annette Westerholm

Tove Ørsted

Revisorer

Revisor var Bengt Nyholm CGR (suppleant från E&Y) och verksamhetsgranskare var Marika Törnblom.

Föreningsmöten

Föreningens vårmöte hölls den 22.3.2018 och höstmöte den 22.11.2018.

Båda mötena hölls i Bragehemmet på Kaserngatan 28.

Personalen

Fast anställda:

Karin Pedersen verksamhetsledare

Maria Lindén dräktkonsult

Personal på arvodesbasis:

Instruktörer:

Folkdanslagen: Johnny Sved, Eivor Wallinvirta, Emma Småros, Kenneth Mattila

Folkdansspelmän: Timo Hukkanen, Anders Backman

Stråkorkestern: Gunnar Dörögrip

Kammarkören Idun: Karin Pedersen

Folkkultur i förskolan: Heidi Palmu, Lotta Ahlbeck

Kommunikation: Emma Småros

Övriga:

Anneli Ruhanen, Marilyn Esguerra (städning)

Centralkansli

Föreningens centralkansli verkade i sin egen lokal, Bragehemmet, vid Kaserngatan 28.

Representation

Under året har följande personer representerat föreningen:

Finlands Svenska Folkdansring r.f.

Gunnel Biskop (Skolningsutskottet, Verkställande utskottet, styrelsemedlem)

Marcus Blomberg Riksinstruktör t.o.m. (31.7.18), (Skolningsutskottet, Verkställande utskottet)

Henrika Ekman (Barn- & ungdomsutskottet)

Kenneth Mattila (Barn- & ungdomsutskottet)

Jarl Nyström (Verksamhetsgranskare)

Heidi Palmu (Barn- & ungdomsutskottet)

Emma Småros (Barn- & ungdomsutskottet)

Johnny Sved (Viceordförande, Verkställande utskottet)

Annette Westerholm Riksinstruktör (fr.o.m. 1.8.18) (Skolningsutskottet)

Helsingfors folkdansdistrikt

Mia Blomster (viceordförande i styrelsen)

Nathalie Nyström (styrelsemedlem)

Fölisöstiftelsens folkdanskommitté

Johnny Sved (Medlem)

Centralen för främjande av Folkmusik och Folkdans

Heidi Palmu (styrelsemedlem & Arbetsgruppen för nationella folkdansinstruktörsutbildningen)

Finlands svenska spelmannsförbund

Anders Backman (styrelsemedlem)

Förbundet Nordlek

Henrika Ekman (ordförande för Barn- och ungdomsutskottet)

Marcus Blomberg (Folkdans och kulturutskottet) t.o.m. 31.7.18

Annette Westerholm (Folkdans och kulturutskottet) fr.o.m. 1.8.18

Anders Backman (Folkmusikutskottet) t.o.m. 31.7.18

Linnea Holmberg (Folkmusikutskottet) fr.o.m. 1.8.18

Johnny Sved (rådsmedlem)

CIOFF Youth Team Finland

Emma Enoksson

Emma Småros

Suomen käsityön museo / Suomen Kansallispuhuraati

Eija Mendelin

Delegationen för den svenska litteraturens främjande

Lars-Folke Landgrén

Svenska studieförbundet

Karin Pedersen (suppleant, styrelsen)

Finlands svenska sång- och musikförbund

Karin Pedersen (Musikutskottet)

Finlands svenska körförbund

Karin Pedersen (Musikutskottet, ordförande)

Medlemmar och kursdeltagare

Medlemmar: 188

Kurs- och seminariedeltagare- och publikantal vid
tillställningar på Brage: ca 900**Medlemskap**

Föreningen är medlem i följande sammanslutningar direkt eller via någon av sektionerna:

Delegationen för den svenska litteraturens främjande

Finlands Svenska Folkdansring /Helsingfors Folkdansdistrikt

Finlands Svenska Hembygdsförbund /Nylands Svenska Hembygds- och Museiförbund

Finlands Svenska Sång- och Musikförbund / Helsingfors sång- och musikförbund

Finlands Svenska Ungdomsförbund /Nylands Svenska Ungdomsförbund

Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus /Centralen för främjande av Folkmusik och Folkdans

Svenska Föreningen i Norra Lojo

Svenska Studieförbundet

Finlands svenska spelmannsförbund (spelmanslagets spelmän är medlemmar)

EKONOMISK ÖVERSIKT

Den ordinarie och projektverksamheten

Föreningsverksamheten har i år, i sken av de ekonomiska siffrorna, igen varit något större än året innan då första delen av samarbetsprojekt med den grekiska föreningen Artemis redovisats. Kostnaderna har därmed ökat med 44,7k€ medan intäkterna ökat med 40,6k€.

För övrigt kan konstateras att på finansieringssidan har statsunderstödet för föreningen och Kulturfondens understöd ökade något medan övriga understöd tyvärr har minskat med 12,1k€ trots det stora projektet. Då föreningens ordinarie verksamhet korrigerats med medlemsavgifter och understöd, har resultatet för den egentliga verksamheten även i år resulterat i ett underskott om 49,5k€ mot 37,8k€ året innan.

Bragehemmet

Kostnaderna för Bragehemmet har stigit något från förra årets 43,8k€ till 44,7k€ för i år.

Trots föreningens mera restriktiva hållning till uthyrningsverksamheten – har hyresintäkterna kunnat bibehållas på nästan samma nivå 36,2k€ mot förra periodens 37,7k€. Största skälet till dessa är Brages Abs nya hyresavtal som gett på årsnivå en hyresintäkt om 7,2k€. Kostnadssidan landar på 32,4k€ mot förra periodens 35,3k€. Avskrivningar på reparationer av Bragehemmet uppgår till 12,3k€ vilket är något mera än förra årets 8,4k€. Orsaken till detta är det nya golvet i festsalen som gjordes sommaren 2017. Övriga reparationer kommer att vara avskrivna i sin helhet i maj 2019.

Placerade medel

Föreningens ekonomiutskott har i samråd med Aktias placeringsexperter förvaltat föreningens värdepappersportfölj.

Då aktiernas värderingar inte fortsättningsvis har gått upp, har man valt att plocka hem försäljningsvinster (12,4k€ mot 25,6k€ året innan). Trots det fortsatt låga ränteläget, har vi valt att placera försäljningsvinsterna i räntepapper (med lägre risk) i ett läge då man svårigen kan förutspå hur företagens värderingar ser ut på kort sikt.

De placerade medlen har under räkenskapsperioden genererat ränte- och dividendintäkter om 20,6k€ mot föregående års 20,4k€. Balans mellan aktier, räntebärande papper och placeringsfonderna är idag 48%:30%:22% (förra året 48%:29%:23%) vilket innehåller något mera risk i placeringsfonder än eftersträvarade 50%:30%:20% (50%:30%:20%).

Vid årsskiftet var *marknadsvärdet* för föreningens värdepappersportfölj fördelat enligt följande: aktierna 260,0k€ jämfört med 286,7k€ vid föregående årsskifte, räntebärande papper och depositioner 169,8k€ (176,1k€) och placeringsfonderna 123,7k€ (140,6k€). I enlighet med bokföringslagen har portföljen skrivits ned med 14,1 jämfört med 10,4k€ ned föregående år.

Överskotten från placerade medel som i år uppgått till 19,4k€ (19,8k€) har under de senaste åren använts för att vid behov täcka ordinarie verksamhetens och/eller Bragehemmets underskott. Då portföljens nedskrivning i år varit större än försäljningsvinsterna har detta överskott inte ograverat kunnat utnyttjas.

Underskottet från ordinarie verksamhet och Bragehemmet är på totalt 58,5k€ (44,5k€) av vilket endast 17,7k€ (föregående period 35,0k€) kunnat skrivas mot placerade medels resultat resulterar i att föreningen under perioden gör ett underskott om 40,8k€ (mot -9,4k€ föregående period).

Målsättningen är dock att försäljningsvinsterna skall ograverade gå till re-investeringar i värdepapper eller investeringar i Bragehemmet för att säkerställa föreningens framtida verksamhet.

Den löpande bokföringen och löneberäkningen har handhåfts av Rantalainen Ab Sydväst med Laura Sopen-Luoma som huvudansvarig. Det ekonomiska helhetsansvaret har innehafts av ekonomiutskottet som bestått av Annika Nyström, Bo Söderholm, Jarl Nyström och Johnny Sved.

UTÖVANDE VERKSAMHET

Danslaget

Medlemmar och övningar

Antalet medlemmar: 97

Aktiva dansare: 34

Antalet övningar: 30 ordinarie + 8 extra övningar

Aktiviteter:

- 5.1 Uppvisning på lekkursens avslutningsfest.
Pojkarna dansade Oxdansen och lekkursledarna Skinnkompasser.
- 13–14.1 Några av danslagets juniorer deltog i Folklandia-kryssningen och hade en egen uppvisning med projektgruppen Danskompassen.
- 16.3 Danslaget uppträdde på Samulin Poloneesis nyländska afton i Balders sal med programmet Dans, sång och lek vid gungan
- 7–10.7 Nordiskt ungdomsläger vid Nordlek i Falun (3 ungdomar deltog)
- 10–15.7 Nordlek i Falun med några deltagare från danslaget
- 1–8.9 Danslagets resa till Leros i Grekland. I gruppen ingick 43 personer, varav 24 dansare, 5 spelmän, 2 instruktörer och 12 medresenärer. Förutom uppvisningarna fick dansarna lära sig grekiska danser och delta i en "St Zacarias fiesta" med 650 personer.
- 2.9 Uppvisning på Leros med programmet:
Dans, sång och lek vid gungan,
Sjömansbrud, Dans, sång och musik från Kökar, Menuettråd
- 6.9 Uppvisning på Lipsi med programmet:
Dans, sång och lek vid gungan,
Sjömansbrud, Dans, sång och musik från Kökar, Menuettråd
- 14.12 Ett företag höll ett "julevent" för sina anställda på Brage. Ett par instruktörer från danslaget lärde ut några folkdanser.

Miniordansare

Under höstterminen ordnade Brage en danskurs för barn i femårsåldern. Kursen pågick sex torsdagar 17.15–18.00 under tiden 25.10–29.11.2018.

Arbetsutskott

Johnny Sved (ordförande)
 Mia Blomster (vice ordförande)
 Nina Björkman (sekreterare)
 Jens Nyström (kassör)
 Emma Småros
 Eivor Wallinvirta (extra medlem)
 Bo Söderholm (extra medlem)

Instruktörer:

Johnny Sved (seniorinstruktör, årsprogrammet)
 Eivor Wallinvirta (seniorinstruktör, menuetter)
 Lena Hallin-Pihlatie & Mikko Pihlatie (svenska polskor)
 Kenneth Mattila & Emma Småros (miniorer)

Spelmän:

Timo Hukkanen, seniorlaget (huvudspelman)
 Anders Backman, seniorlaget

Brages stråkorkester**Medlemmar och övningar**

Antalet medlemmar: 4
 Antal övningar: 6

Uppträdanden:

20.5 Musiker från orkestern medverkade i en folkvisemässa i Tusby.
 4.12 Stråkarna spelade till De vackraste julsångerna i Tusby kyrka

Arbetsutskott:

Peter Ekström (kontaktperson)

Brages spelmanslag**Medlemmar och övningar**

Antalet medlemmar: 4

Sonja Londén kontaktperson

Kammarkören Idun

Medlemmar och övningar

Antalet medlemmar: 22

Antalet övningar: 39 övningar + veckoslutsläger

Konserter och uppträdanden:

- 17.2 Kören underhöll vid föreningen Lions i Hoplax;s fest på Elsebo.
- 17.3 Kören underhöll vid en välgörenhetskonsert på Brage arrangerad av föreningen Femella.
- 13-15.4 Körmedlemmar deltog i FSK;s veckoslutskurs på Åland
- 22.5 Körens vårkonsert "Snart på väg - Soon on our way to England" på Brage.
Repertoaren bestod av kommande repertoar för resa till England:
Årstiderna i Norden, nordisk natur, Shakespeare mm.
I pausen serverades en engelsk buffet med te och bakverk.
Publiken uppgick till ca 50 personer.
- 26.5 Uppträdande i Johanneskyrkan för "Military Order of the Collar" Investitur.
- 15.6 Kören medverkade i konserten "Nordljus, hav, grönska och stjärnor i sommarkvällen", i Liljendal kyrka. Konserten ingick i Liljendal-dagarna och ordnades av Liljendal församling.
- 25-30.9 Konsertresa till Plymouth i Devon. Kören hade övat in programmet:
"Northern lights - A journey through the Nordic seasons, its exotic nature and impressions".
Programmet bestod av profana och sakrala nordiska körsånger.
- 26.9 Konsert i Minster Church of St. Andrew i Plymouth
- 28.9 Konsert i St. Werburgh's Church i Wembury.
Dessutom uppträdde kören i parken vid Cotehele - National Trust i Cornwall.
- 30.9 Idun deltog i en heldags workshop med över 120 sångare från hela regionen.
Workshopen leddes av Bob Chilcott,
en av Englands kändaste och mest produktiva tonsättare av körmusik och dirigent.

- 27.11 Iduns 30-årskonsert "Evensong - Kvällsmusik" i Tyska kyrkan. Konserten bestod av den sakrala delen av programmet från körens resa till England i september utökat med några sånger med adventstema och en avdelning Bob Chilcott sånger. I konsertens slutavdelning medverkade också några före detta sångare. I konserten medverkade Dag-Ulrik Almqvist på orgel och Sofia Johnsson på violin. Efter konserten hölls en reception i Bragehemmet.
- 8.12 Kören medverkade i Dansk julgudstjänst i Gamla kyrkan och sjöng efteråt även på den danska ambassadörens residens.

Körens arbetsutskott:

Ingrid Rönnow (ordförande)
 Jukka Laaksonen (kassör)
 Carl-Eric Schalin (sekreterare)
 övriga medlemmar:
 Ulla Waris
 Stefan Djupsjöbacka
 Karin Pedersen (dirigent)

FORSKNINGS- OCH INFORMATIONSVERKSAMHET

Folklivssektionen

Brages sektion för Folklivsforskning bildar ett nätverk mellan etnologer, folklorister, historiker och andra kulturintresserade i Svenskfinland. Sektionen har 40 medlemmar.

Verksamhet

Arbetet med on-line tidskriften *Laboratorium* hör till sektionens löpande arbete. Redaktionen publicerade tre nummer under året.

Laboratorium 1/2018 innehöll sju artiklar skrivna av studerande i folkloristik vid Åbo akademi. Artiklarna byggde på ett fältarbete på Island med temat turism och kulturarv, *Laboratorium* 2/2018 var ett specialnummer om nationella representationer och riter. De internationellt välkända skribenterna gav numret en bred nordisk förankring: Anne Eriksen (Norge), Barbro Blehr (Sverige), Marie Sandberg och Marie Riegels Melchior (Danmark) och Pauliina Latvala-Harvilahti (Finland). *Laboratorium* 3/2018 var ett specialnummer med fokus på Estland. Ave Goršičs och Liina Saarlos respektive bidrag (på engelska) behandlade olika aspekter av det estniska traditionsarkivets arbetsprocesser. I numret ingick även Hanna Strandbergs presentation av SLS arkivs digitaliserade estländska material, samt en artikel av Bo Lönnqvist.

Laboratoriums redaktionsråd består av: Sarah Hagström, Kajsa Rytikoski, Hanna Strandberg, Tove Ørsted och Susanne Österlund-Pötzsch. Redaktionen sammanträffade för arbetsmöten 3 gånger och hade därtill ett flertal email-möten under året.

- 2.11 Seminarium *Björken och stjärnan* - Folkvisor och Topelius - digitalt och levande
Föredragshållare var arkivarie *Pia Lindholm* som berättade om den digitala utgåvan av Finlands svenska folkdiktning, samt redaktör *Carola Herberts* som insiktsfullt berättade om Topelius förhållande till folkvisan
Anders Backman, Lotta Ahlbeck och Jarl Ahlbeck framförde *Björken och stjärnan* av Topelius i ord och toner.
Dessutom allsånger av Topelius under ledning av Lotta Ahlbeck.
I seminariet deltog ca 45 personer.
I pausen bjöds på lätt servering.
Kvällen slutade med spelmansjam med ca 10 musikanter.
Arrangörer var Folkklivssektionen i samarbete med Folkmusiknätverket Lirarna.

Spelmännen Lotta & Jarl Ahlbeck

- 14.12 Annadagsträff för medlemmar.
Programmet var ett uppskattat besök på Villa Hagalunds utställning *100 år med råge*.

Drätkonsulten/Dräktsektionen

Till arbetsområden hör

Museum

Arkiv

Modelldräkter

Kunskapsbank

Tyngdpunkten i arbetet har år 2018 varit museisamlingarna och genomgång av dräktmaterialet på dräktbyrån. Boken *Brages Dräktmuseum, katalog av Yngvar Heikel* gavs ut 19.1.2018 och i samband med det hölls ett seminarium. I samband med seminariet ordnades även en utställning av föremålen i museisamlingarna samt en dräktutställning.

Informationsverksamheten har varit mycket omfattande under året och har nått barn och unga, studerande och forskare inom branschen, folkdräktsanvändare och andra över en bred skala både inom landet, i Norden och i hela Europa.

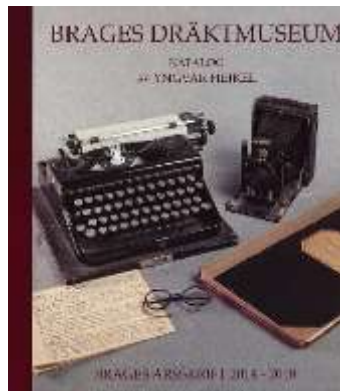
DRÄKTMUSEET

Föreningen Brage upprätthåller sedan 1921 ett dräktmuseum av allmogeplogg från svenskbygderna, i huvudsak från tiden ca 1750–1850. Föremålen insamlades av fil.mag. Yngvar Heikel (1889–1956) under forskningsresorna då han tecknade upp dräkt- och danstraditioner efter sagesmän födda på 1840- och 1850-talen. Omfattningen var från början ca 300 klädesplagg, idag 410 nummer. Det är denna s.k. A-serie som nu katalogiserats. Dräktarbetet inom Brage hade börjat redan 1907, då folkdansarna behövde uppvisningsdräkter.

Museikatalog

Projektet med att digitalisera och systematisera museikatalogerna inleddes hösten 2015. Projektet utfördes under ledning av professor emeritus Bo Lönnqvist och drätkonsult Eija Mendelin. Boken *Brages Dräktmuseum, katalog av Yngvar Heikel, Brages Årsskrifter 2014–2018* gavs ut 19.1.2018.

De handskrivna texterna i katalogen från början av 1900-talet har renskrivits av Gunilla Vuori. Alla föremål (ca 400) har fotograferats av Laura Mendelin och det har gjorts snittritningar av dem. Boken innehåller beskrivningar och fotografier av över 400 plagg från Brages museisamlingar. Av dem är en tredjedel bind- eller styckomössor, främst från Nyland.

Utställningen

Valda helheter ur samlingen är sedan 1991 utställda på dräktbyrån. I samband med seminariet förnyades utställningen i museivitrinerna. De övriga textilierna har försetts med syrefritt papper och packats i syrefria lådor för förvaring.

Museet besöks årligen av många grupper. Återkommande studiegrupper har varit: yrkes- och yrkeshögskolor i Svenskfinland, folkdräktskurser i södra Finland, medborgarinstitut och arbetarinstitut, forskare och olika föreningar.

MODELLDRÄKTER

Modelldräkterna till våra folkdräkter är sydda i början av 1900-talet och en del före andra världskriget. De är sydda med den tidens kunskap och material och är i stort behov av vård.

Dräkterna utgör en kunskapsbank vad angår material, mönster, snitt och sömnadstekniker.

Förnyandet och kompletteringen av modelldräkterna görs i samband med mönstergraderingen.

I år har *Vörå damdräkten* uppdaterats med ett nytt livstykke och kjolen har sytts om.

ARKIV

Arkivet är tillgängligt för alla och är uppbyggt med mappar för varje finlandssvensk kommun (som fanns på 1920-talet). Ortens mapp innehåller beslut om folkdräkternas utseende, beskrivning av folkdräkterna, originalritningar, korrespondensen och annan information. Arkivet har uppdaterats under åren 2008–2010 och har under året kompletterats med tidningsurklipp, brev och ritningar så att allt material är lätt tillgängligt för konsulten, forskare och övriga intresserade.

KUNSKAPSBANK

Brage står för all kunskap om de finlandssvenska folkdräkterna. Drätkonsulten arrangerar specialutställningar, föreläsningar, skolningar, deltar med rådgivning och information vid många olika tillställningar i hela landet. Brages drätkonsult har ett tätt nordiskt samarbete och samarbetar med det finskspråkiga dräktarbetet och Suomen käsityön museo i Jyväskylä.

Kontakterna med olika yrkesskolor har fortsatt. Samarbetet med konserveringen av museiplagg har fortsatt med yrkeshögskolan Metropolias konserveringslinje. Under året har artanstuderande från yrkesskolan Omnia besökt Brage och dräktbyrån.

INFOTLLFÄLLEN 2018

Utställningar

Brages dräktbyrå har ordnat följande utställningar under året.

- 19.1–31.3 **Föreningen Brage.** Utställning med ca 20 folkdräktsklädda modelldockor från olika håll i Svenskfinland, samt med anledning av utgivningen av museikatalogen en utställning av museiföremålen, speciellt säljebälten och styckomössor.
- 9–15.7 **Kaustby Folkmusikfestival.** Utställning som presenterade finlandssvenska folkdräkter speciellt broderierna i styckomössorna och kjolsäckarna.

Rådgivning och information

- 5.1 Lekkursens avslutningsfest då barnen uppträdde i dräkter från Dräktbyrån som justerade och syddes om så alla barn fick en passande dräkt.
- 12–13.1 Folklandia kryssning, information och rådgivning
- 15.1–1.3 Folkkultur i förskolan. Förskolegrupper besökte Brage och fick tillverka folkdräktsklädda pappersdockor och folkdräktskonsulten berättade om folkdräkternas historia, tillverkning och material.
- 19.1 Seminarium och utställning. Drygt 80 personer från många delar av Finland och även från Sverige och Estland deltog i seminariet. Seminariet inleddes av Eija Mendelin, som presenterade den nyutgivna dräktkatalogen. Arkivarie Håkan Liby från Sverige höll ett föredrag med titeln *Dräktsamlandets dilemma* och Bo Lönnqvists avslutade eftermiddagen med föredraget *Folkdräkt Rikspolitik? Religion? Språk? Mode?* Dagen avslutades med en avskedsmiddag för avgående dräktkonsulten Eija Mendelin.
- 2–3.2 Folkdräktsskolning i Jväs kylä, karelska tröjor
- 6.2. 8.5, 7.11 Immateriellt kulturarv, Hantverksringens möte
- 19.3 Besök av studiegrupp från Medborgarinstitutet i Orimattila och Lahtis
- 22.3 Föreläsning om de Nyländska dräkterna på Mellersta Nylands Marthadistrikts vårmöte i Vanda.
- 8.5 Start på dräktbyråns ”syjunta”. Pågick alla tisdagar fram till midsommar. Målet har varit att få lånedräkterna i skick och samtidigt lära ut de tekniker som används vid folkdräktssömnad. Deltagarna har varit 3–6/gång.
- 9.6 Information och hantverk på Sibbo juniordansstämma
- 12–14.6 Besök på Vasa Brage, Myrbergsmuseet i Vörå, mönstergruppens möte
- 9–15.7 Kaustby folkmusikfestival, information, utställning och rådgivning. Maria Lindén, Helena Hämäläinen, Eija Mendelin och Seija Johnsson fanns på plats
- 6–10.8 Nordiskt dräktseminarium i Sankt Helena i Danmark. Från Brage deltog Maria Lindén, Eija Mendelin och Helena Hämäläinen. Temat för seminariet var Stickning i nordiska dräkter.
- 5.9 Besök av 11 studerande från yrkesskolan Omnia.
- 6.10 Folkdräkts festdag i Jväs kylä, utställning och information.
- 5.11 Föreläsning om Helsingedräkten i Kårböle UF
- 7.11 Deltagit i möte om det immateriella kulturarvet inom Hantverksringen
- 14.11 Samarbetsmöte om dräktsmycken med bl.a. Kalevalan naisten liitto
- 29.11 Dräktfotografering. Niklas Gerkman fotograferade 5 dräkter med alla alternativ och detaljer.
- 30.11-1.12 Skolning i Jväs kylä om herrdräkter. Eija Mendelin höll föredrag och Maria Lindén deltog i skolningen
- 3.12 Maria Lindén intervjuades för Radio Vega, huvudstadsregionen om folkdräkter inför Självständighetsdagen. Inslaget skickades flera gånger i radion och artikeln fanns på Radio Vegas webbsidor.

Hoppande Kyrklättflicka

- 6.12 En Pernå herrdräkt hade utlånats till en gäst på Självständighetsbalen
 14.12 Ett företag höll ett "julevent" för sina anställda på Brage. Dräkter från dräktbyrån utlånades.
 15.12 Kalevalan naisets styrelse besökte dräktbyrån.

GRADERING AV FOLKDRÄKTMÖNSTER

Graderingen av folkdräkters mönster har fortsatt så att vi får historiskt rätta mönster till alla folkdräktsdelar. Arbetet med Österbottniska damlivstycken har färdigställts för: Karleby, Nedervetil, Terjärv, Esse, Pedersöre, Öja, Larsmo, Nykarleby, Socklot, Jeppo, Munsala och Malax. Graderingen av damtröjorna från samma orter har inletts och fortsätter under år 2019. Graderingsarbetet för de östnyländska dräkterna påbörjades år 2018. Graderingen av de åboländska dam- och herrtröjorna är på gång.

Forskningsprojekt och slutarbeten

I den folkliga modedräktsens fotspår - disputation Seija Johnson / Jyväskylä universitet

Utbildning/skolning

Pågående flerårig kurs ordnas i samarbete med Suomen käsityön museo/ Kansallispukukeskus. Målgruppen är textillärare och hantverkare. Den tvåspråkiga skolningen har pågått i 2 år och man går genom folkdräkternas historiska bakgrund och sömnaden av olika dräktdelar. Våren 2018 var temat *Karelska damtröjor*.

Historiskt rätta material till folkdräkter

Arbetet innebär att hålla kontakt till leverantörer och kontrollera till exempel färg-, tyg- och garnkvaliteter. Arbete med färgkartor av siden- och brodergarn så att de motsvara tidigare färger.

Övrigt

Eija Mendelin som gick i pension 31.12.2017 avtackades på en fest i samband med bokutgivningen och seminariet 19.1. Maria Lindén började som ny folkdräktskonsult 1.9.2017 och har under 2018 ensam ansvarat för Dräktbyrån.

Dräktkonsulten arbetar tvåspråkigt, vilken är en stor fördel. Förfrågningar och besök förekommer lika mycket på båda inhemska språken. Samt även en del på andra språk, såsom engelska och tyska.

Utlåning av folkdräkter

Brages dräktbyrå har lånat ut dräkter till olika evenemang under året. Till exempel åt barn och unga, åt körer, åt folkdansare som presenterar olika orter eller Finland i olika sammanhang. Dräkterna har kontrollerats och gjorts i skick för att säkerställa att de presenteras på bästa möjliga vis.

Syjunta

En ny satsning för år 2018 har varit lånedräkterna och att inventera och korrigera dem. Brages syjunta kom igång i maj och har under hösten samlats tisdagskvällar på dräktbyrån. Ca fem frivilliga har aktivt deltagit i syjuntan och arbetar med att få lånedräkterna uppdaterade till nutidsmått, komplettera dem med delar som saknas, tvättat och reparerat delar.

Syjuntan på gång

Det immateriella kulturarvet

Brages dräktkonsult har deltagit i Hantverksringens seminarier och möten. Hantverksringen är ett samarbetsorgan för olika hantverksaktörer i Finland och fungerar som ett bollplank och inspirationsorgan för deltagarna. Brages samarbete med Suomen Käsityön museo har lett till att tillverkningen av folkdräkt nu är på den nationella UNESCO listan över det immateriella kulturarvet.

Brages dräktsektion

Dräktsektionens uppgift är att ge stöd åt dräktkonsulten om fackfrågor inom textilområdet. Medlemmarna är 10–12 sakkunniga/specialister från hela Svenskfinland. Dräktsektionen har tillsatt två utskott inom sig:

Arbetsutskottet för **Historiska mönster och gradering av dem**

Arbetsutskottet för **Brages museum.**

Dräktsektionens medlemmar har hjälpt till med olika evenemang.

Samarbetsorganisationer

- Metropolia yrkeshögskola/ linjen för konservering
- Finlands Nationalmuseum
- Vasa landskapsmuseum
- Åbo landskapsmuseum
- Suomen käsityön museo
- Kalevalaiset naiset
- Vörå Myrbergsbyns museum
- Marthaförbundet

Nordiskt samarbete

Brage samarbetar med övriga nordiska folkdräktorganisationer och deltar i de nordiska dräktseminarier som ordnas vart tredje år i ett av de nordiska länderna. Mellan seminarierna ordnas också mellanmöten. 5–10 augusti ordnades ett nordiskt dräktseminarium i Danmark med ca 60 deltagare från de nordiska länderna. Temat för seminariet var stickning i de nordiska folkdräkterna. Det ordnades föreläsningar, workshops och utflykter.

Stickade halvvantar från Sverige

Studiebesök och praktikanter

Studiegrupper

- Återkommande grupper;
- Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi
- Aaltouniversitetet

Omnia yrkesskola
Folkhögskolor i huvudstadsregionen
Arbetar- och medborgarinstitut i hela landet

Internetsidor

Dräktbyråns internetsidor innehåller information om de finlandssvenska folkdräkterna. Sidorna uppdateras löpande, speciellt efterfrågas finsk- och engelskspråkiga texter till folkdräktsbeskrivningarna. Arbetet har påbörjats. Webbplatsen besöks flitigt. Kontakt via sidorna är många både från Finland och från utlandet.

Tidningar/media

Hembygden, artikel om dräktmuseums bok samt Brages nya folkdräktskonsult

Tröjor och andra plagg, bok om Kornäströjor. Forskningsmaterial från Brages arkiv.

Förtroendeuppdrag

F.d. dräktkonsult Eija Mendelin är medlem i Kansallispukuraati, Suomen kansallispukukeskus

KURS- OCH SEMINARIEVERKSAMHET

Kurser, seminarier, utställningar och konserter

Barnaktiviteter

Lekkurs

2–5.1.2018 I årets kurs deltog 25 barn i åldern 4–8 år.

Lekledare var Kenneth Mattila, Emma Småros, Jenina Nyström och Johan Enoksson. Anders Backman var spelman.

Vid avslutningen 5.1 besökte Lucia med tärnor festen. Dessutom uppträdande av lekkursbarnen, herrar från danslaget och lekledarna.

13.1.2018 En del av lekkurs-barnen uppträdde på "Tjugondag Knut allsångskonserteren" på Brage. Konserten arrangerades av Helsingfors sång- och musikförbund.

Folkkultur för förskolor

Förskolegrupper från Helsingfors bjöds in till Brage för att prova på folkkultur i olika former.

Barnen fick prova på dans, lek, sång och fiolspel. De gjorde en egen pappersdocka med folkdräkt på och fick höra en folksaga. Dessutom fick de klä på sig delar av en folkdräkt och dansa i den.

Varje grupp besökte Brage två gånger under samma vecka. (2 x 120 minuter)

Till slut kom alla grupperna till en gemensam avslutning, där de fick repetera danserna och sångerna och höra ledarna uppträda för dom.

Ledare: Heidi Palmu (dans, sång och lek), Lotta Ahlbeck och Anders Backman (musik, fiol), Maria Lindén, Eija Mendelin och Helena Hämäläinen (pyssel och dräkter), Birgitta Löfgren (sagor), Karin Pedersen

15 & 18.1 Besök av Cygnaeus förskolegrupp 1 (22 barn)

22 & 25.1 Besök av Toppans förskolegrupp (20 barn)

29.1 & 1.2 Besök av Cygnaeus förskolegrupp 2 (22 barn)

5 & 8.2 Besök av Kronohagens förskolegrupp (14 barn)

12 & 15.2 Besök av Minervas förskolegrupp (25 barn)

1.3. Gemensam avslutning för alla grupperna med ca 100 barn och alla ledare. Barnen fick dansa, leka och sjunga igen. Alla barn fick klä på sig någon del av en folkdräkt. Spelmännen Lotta och Anders underhöll och Birgitta Löfgren berättade ännu en saga. Till slut fick alla saft och kex.

Projektet har varit mycket lyckat och genomfördes nu för tredje gången i denna form. Projektet har vuxit år för år. Vi har fått feedback av lärare och föräldrar att barnen har tyckt mycket om aktiviteterna.

Workshops

Fullt med folk - Folkmusik för barn och unga

2–3.3 Workshop för barn och unga med ett par års spelerfarenhet på fiol, cello och dragspel
 Lärare: Marianne Maans & Inka Eerola (fiol), Carolina Bjon (cello) och Emma Viljanen (dragspel)
 Workshopdeltagarna övade tre timmar fredag och två och en halv timme lördag.
 Workshopen avslutades med en kaffekonsert för familj och vänner.
 18 barn deltog i workshopen. Publik till konserten ca 40.
 Några förskolebarn plus deras föräldrar hade tagit emot inbjudan till konserten och fick dansa sina danser på nytt. Danslagets ungdomar skötte om kaffeserveringen.
 Workshopen arrangerades i samarbete med Folkmusiknätverket Lirarna som hör till MWI och ordnades nu för andra gången. Kursen hade utvidgats från en-dags till två-dagars kurs.
 Projektet fick mycket bra feedback av såväl deltagare som lärare.
 Samarbetsprojekt med MWI/folkmusiknätverket Lirarna

Konserter

- 7.4 **Mandys nyckel** presenterade sitt nya album Wind vid en konsert i Bragesalen. Mandys nyckel består av: Amanda Henriksson (sång & piano), Margarita Haatanen (sång), Sara Selenius (sång), Martina Brunell (accordeon), Jesper Eklund (slagverk), Olli Liljeström (bas), Niklas Nylund (gitarr). Dessutom medverkade Sofia Fri-Xavier (sång) och kören Let us be Frank. Publiken uppgick till ca 40 personer.

Medlemmar från Idun skötte om pausservering.

Mandys nyckel och Let Us be Frank

ÖVRIGT

Medlemsarrangemang

- 9.11 **Medlemsfest på Brage.** Brages medlemsfest "Recycled". Temat gick igenom kvällens programpunkter på många sätt. I festen deltog 46 personer i olika åldrar. Konferencierer var far och son Bengt och Kenneth Mattila. Inledningsvis avtackades Gunnar Dörögrip för sitt arbete med Brages stråkorkester genom ca 40 år med en champagneflaska. Orkesterns ordförande Peter Ekström berättade om Gunnars arbete med orkestern. Under kvällen fick gästerna höra olika små anföranden: Yrsa Lindqvist berättade om Cajsa Wargh, Eivor Wallinvirta om Menuettens långa väg, Eija Mendelin om hur traditionella folkdräktsmönster används i modern design, Jussi Mendelin berättade historier om Topelius i skärgården och en kvintett från showkören Let Us Be Frank underhöll med tre sånger. Maten hade lagats av medlemmar från sektionerna och bestod delvis av gamla 1700-1800 rätter i lite modern anpassning.

- 6.6 **Medlemsutfärd** Drygt 20 medlemmar besökte Päivikki och Sakari Sohlbergs hemmuseum på Skatudden och fick en guidad rundtur i hemmet. Efteråt åt vi middag i restaurang Linnankellari.

Webbsidor

Föreningen webbsidor www.brage.fi finns på Webbhusets portal. Föreningen har flera facebooksidor och ett Instagramkonto